

नेपाल सरकार
अर्थ मन्त्रालय
आन्तरिक राजस्व विभाग

सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतंकवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धमा आन्तरिक राजस्व
विभागबाट स्वीकृत अवकाशकोषलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६

प्रस्तावना

सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतंकवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी सम्बन्धी कसुर निवारण गर्ने सम्बन्धमा स्वीकृत अवकाशकोषको काम कारवाहीलाई थप व्यवस्थित तथा नियमन गर्न वाञ्छनीय भएकोले सम्पत्तिशुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ्ग) निवारण ऐन २०६४को दफा ७न को उपदफा (२) बमोजिम नेपाल सरकारको मिति २०७५।०७।२५ को निर्णयानुसार आन्तरिक राजस्व विभागलाई नियमनकारी निकाय तोकिएको हुदाँ सोहि ऐनको दफा ७प को उपदफा (२) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी विभागबाट यो निर्देशन जारी गरिएको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

- (१) यस निर्देशनको नाम “स्वीकृत अवकाशकोषलाई जारी गरिएको निर्देशन, २०७६” रहेको छ ।
- (२) यो निर्देशन २०७६ पौष १ गते देखि लागू हुनेछ ।
- (३) यो निर्देशन विभागबाट स्वीकृती प्रदान गरिएका अवकाशकोषहरुको हकमा लागू हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशनमा,-

- (क) “ऐन” भन्नाले सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ्ग) निवारण ऐन, २०६४ सम्झनु पर्छ ।
- (ख) “नियमावली” भन्नाले सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ्ग) निवारण नियमावली, २०७३ सम्झनु पर्छ ।
- (ग) “वित्तीय जानकारी इकाई” भन्नाले ऐनको दफा ९ बमोजिमको वित्तीय जानकारी इकाई सम्झनु पर्छ ।
- (घ) “कोष” भन्नाले विभागबाट स्वीकृत अवकाशकोषलाई जनाउँछ ।
- (ङ) “कर्मचारी” भन्नाले कोष कट्टी रकम कोषमा दाखिला गर्ने कर्मचारी मजदुर तथा कामदार समेतलाई जनाउँछ ।
- (च) “विभाग” भन्नाले आन्तरिक राजस्व विभाग सम्झनु पर्छ ।

३. नीति तथा कार्यविधि बनाई लागू गर्ने

- १) कोषले ऐनको दफा ७ त को उपदफा (१) बमोजिम नीति तथा कार्यविधि बनाई लागू गर्दा सोहि दफाको उपदफा
  - (२) मा तोकिएका व्यवस्थाहरुका अतिरिक्त देहायका विषयहरुलाई समेत आवश्यकता अनुसार समावेश गर्नुपर्नेछ ।
- क) जोखिम मूल्यांकन प्रणालीको आधार तथा पद्धति,
  - ख) जोखिममा आधारित कर्मचारी तथा लगानीको पहिचान, सोको अद्यावधिक व्यवस्था र अनुगमन प्रणाली,
  - ग) ऐनको परिच्छेद ६ख र सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ्ग) निवारण (सूचीकृत व्यक्ति, समूह वा संगठनको सम्पत्ति वा कोष रोक्का) नियमावली, २०७० बमोजिमका कार्य सम्पन्न गर्ने पद्धति ।

परिच्छेद २
कर्मचारी पहिचान तथा सम्पुष्टि सम्बन्धी व्यवस्था

४. कर्मचारीको पहिचान तथा सम्पुष्टि गर्ने

- १) कोषले ऐनको दफा ७ क र नियमावलीको नियम ४ तथा ५ बमोजिम कर्मचारीको पहिचान तथा सम्पुष्टि गर्नुपर्नेछ ।
- २) नियमावलीको नियम ६ को उपनियम १ बमोजिम आवश्यकता एवं जोखिम अनुसार वास्तविक धनीको समेत पहिचान गर्नु पर्नेछ ।
- ३) कर्मचारीको पहिचान तथा सोको सम्पुष्टि अनुसूची-१ बमोजिम गर्नु पर्नेछ । ऐन, नियमावली तथा यस निर्देशन बमोजिम कर्मचारीको पहिचान तथा सम्पुष्टि गर्दा थप कागजात तथा विवरण लिन आवश्यक देखिएमा सो समेत लिनु पर्नेछ ।
- ४) कर्मचारीको पहिचान लगायत अन्य काम गर्दा ऐनको परिच्छेद ६ख तथा सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनि लाउन्डरिङ्ग) निवारण (सूचीकृत व्यक्ति, समूह वा सङ्गठनको सम्पत्ति वा कोष रोक्का) नियमावली, २०७० मा उल्लिखित व्यवस्थाको प्रभावकारी पालना भएको कुराको सुनिश्चित गर्नुपर्नेछ ।

५. जोखिममा आधारित उच्च पदस्थ व्यक्तिहरु पहिचान

- १) कोषले ऐनको दफा ७ख. बमोजिम उच्चपदस्थ व्यक्ति पहिचान वा यकिन गर्न देहाय बमोजिमका उपाय समेत अवलम्बन गर्नुपर्नेछ ।
  - (क) उच्चपदस्थ व्यक्तिहरुको विवरण नियमित रुपमा अद्यावधिक गर्ने,
  - (ख) उच्चपदस्थ व्यक्ति थपघट भएको अवस्थामा तत्काल पहिचान गर्ने,
  - (ग) उच्च पदस्थ व्यक्तिको परिवार र सम्बद्ध व्यक्ति पहिचान गर्ने
  - (घ) उच्च पदस्थ व्यक्तिको पदिय हैसियत र संलग्नता बमोजिमको जोखिम पहिचान गर्ने ।
- २) उच्च पदस्थ व्यक्तिको पहिचान गर्दा देहाय बमोजिमको प्रक्रिया अवलम्बन गर्न सकिनेछ:-
  - (क) कर्मचारीबाट सूचना लिने,
  - (ख) सार्वजनिक रुपमा उपलब्ध सूचना ग्रहण गर्ने,
  - (ग) सामाजिक सन्जालमा उपलब्ध सूचनाहरुको विश्लेषण गर्ने,
- ३) उच्च पदस्थ व्यक्तिको अभिलेख निज पदवाट अवकाश वा मुक्त भएको मितिले पाँचवर्षसम्म सुरक्षित राख्नुपर्नेछ ।

६. लगानीको क्षेत्र पहिचान

- १) कोषले वित्तीय लगानीको क्षेत्र पहिचान गर्दा ऐन बमोजिमको जोखिमको व्यवस्थापन गर्नुपर्नेछ ।

७. जोखिम व्यवस्थापन

(१) कोषले ऐनको दफा ७ घ वमोजिम जोखिमको पहिचान, मुल्यांकन तथा व्यवस्थापन गर्दा देहायको आधारमा गर्नुपर्नेछ ।

(क) राष्ट्रिय तथा क्षेत्रगत जोखिम मुल्यांकन सम्बन्धी प्रतिवेदन,

(ख) सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी सम्बन्धमा कुनै प्रतिष्ठित अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाले गरेको अध्ययन तथा अनुसन्धानको प्रतिवेदन,

(ग) व्यावसायिक सम्बन्धको प्रकृति, उद्देश्य र अवधि,

(२) कोषले जोखिमको व्यवस्थापन गर्दा देहायका विषयमा ध्यान दिनु पर्नेछ

(क) जोखिमलाई उच्च, मध्यम, न्यून तथा जोखिमको विश्लेषणका आधारमा वर्गीकरण गर्ने,

(ख) जोखिम मुल्यांकन तथा सोको लिखित अभिलेख अद्यावधिक राख्ने,

(ग) त्यस्तो अभिलेख विभाग र अन्य सम्बद्ध निकायले माग गरेमा शीघ्र उपलब्ध गराउनु पर्ने,

परिच्छेद ३

जिम्मेवारी

८. निरन्तर अनुगमन गर्ने

(१) कोषले ऐनको दफा ७ झ वमोजिम कर्मचारी र लगानीका सम्बन्धमा जोखिमसापेक्ष हुने गरी निरन्तर अनुगमन गर्नुपर्नेछ ।

९. शंकास्पद कारोबारको प्रतिवेदन दिनु पर्ने:

(१) कोषले ऐनको दफा ७ ध. वमोजिमको कुनै अवस्थाविद्यमान भएमा कोषले अनुसूची-२ वमोजिमको ढाँचामा शंकास्पद कारोबार सम्बन्धी प्रतिवेदन तयार गरी तीन दिनभित्र वित्तीय जानकारी इकाई समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ,

(२) उपदफा (१) वमोजिम प्रतिवेदन तयार गर्दा वित्तीय जानकारी इकाईले जारी गरेको मापदण्डलाई आधार मान्नुपर्नेछ ।

(३) अनुसन्धान गर्ने निकायले अनुसन्धानको सिलसिलामा कुनै व्यक्ति वा संस्थाको विवरण वा सूचना माग गरेको अवस्थामा वा शंकास्पद देखिने नयाँ तथ्य वा विषय जानकारी प्राप्त गरेमा सो समेत वित्तीय जानकारी इकाईलाई अतिरिक्त सूचनाको रूपमा जानकारी दिन सकिने छ ।

(४) कोषले शंकास्पद कारोबार तथा गतिविधि पहिचान गर्ने सूचक तयार गरी लागू गर्नु पर्नेछ र त्यस्ता सूचक समय-समयमा अद्यावधिक गर्नु पर्नेछ ।

१०. वित्तीय जानकारी इकाईको निर्देशन पालना गर्नुपर्ने:

कोषले वित्तीय जानकारी इकाईले जारी गरेको निर्देशन तथा मार्गदर्शनको पालना गर्नुपर्नेछ ।

११. सूचनाको गोपनीयता

(१) कोष, कोषका पदाधिकारी, कर्मचारी तथा अन्य सम्बद्ध व्यक्तिहरूले ऐन, नियमावली तथा यस निर्देशन बमोजिम तयार गरिएको प्रतिवेदन, कागजात, अभिलेख, विवरण, सूचना वा जानकारी प्रचलित कानून बमोजिम गोप्य राख्नु पर्नेछ ।

(२) कोषले शंकास्पद कारोवारको प्रतिवेदन वित्तीय जानकारी इकाइ बाहेक अन्य कसैलाई दिन पाइने छैन । तर त्यस्ता प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका व्यक्तिको नाम नामेसी बाहेक संख्या, रकम, प्रकार, प्रकृति आदि वारेमा प्रचलित कानून बमोजिम अधिकार प्राप्त निकायलाई जानकारी दिन यस दफाले बाधा पुर्याएको मानिने छैन ।

(३) कुनै व्यक्तिले कर्मचारी वा अन्य कुनै व्यक्तिलाई कुनै प्रतिवेदन, कागजात, अभिलेख, विवरण, सूचना वा जानकारी उपलब्ध गराएको पाइएमा ऐनको दफा ३७ बमोजिम बचाउ हुने अवस्थामा बाहेक अन्य अवस्थामा दफा ४४क को उपदफा ४ बमोजिम सजाय हुनेछ ।

१२. आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको व्यवस्था गर्नु पर्ने:

(१) कोषले ऐन, नियमावली र यो निर्देशन बमोजिम पूरा गर्नुपर्ने दायित्व प्रभावकारीरूपमा पूरा गर्न, गराउन आवश्यक नीति, कार्यविधि, नियन्त्रण प्रणाली, जनशक्ति, साधन स्रोतको समुचित व्यवस्था मिलाउने जिम्मेवारी सम्बन्धित कोष, संचालक समिति, व्यवस्थापन समिति वा त्यस्तै प्रकृतिको अन्य समिति वा व्यक्तिको हुनेछ ।

(२) कोषले ऐनको दफा ७त. को उपदफा (३) बमोजिम व्यवस्थापनस्तरको कार्यान्वयन अधिकारी तोक्नु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम तोकिएका कार्यान्वयन अधिकारीको नाम, थर, ठेगाना, फोन नं., इमेल, योग्यता, लगायतका विवरण विभागमा तथा वित्तीय जानकारी इकाईमा पठाउनु पर्नेछ । निजको विवरण परिवर्तन भएमा सोको जानकारी समेत विभाग तथा वित्तीय जानकारी इकाईमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (२) बमोजिम नियुक्त कार्यान्वयन अधिकारीले ऐनको दफा ७त. को उपदफा (४) मा उल्लिखित काम, कर्तव्य र अधिकारका अतिरिक्त देहाय बमोजिमको जिम्मेवारी समेत पूरा गर्नु पर्नेछ:-

(क) ऐन, नियमावली र यस निर्देशन बमोजिमको कार्य प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने गराउने ,

(ख) ऐन, नियमावली र यो निर्देशन बमोजिमको कार्य प्रभावकारी रूपमा गर्न नीति, कार्यविधि र प्रणालीको मस्यौदा तयार गरी पेश गर्ने,

(ग) आफ्नो कार्यालयका पदाधिकारी, कर्मचारी र अन्य व्यक्तिबाट ऐन, नियमावली र यो निर्देशन बमोजिम प्राप्त शंकास्पद वा अस्वभाविक कारोबार सम्बन्धी सूचना प्राप्त गरी जाँचबुझ गर्ने,

(घ) आफ्नो कार्य सम्पादन गर्न अन्य शाखा वा पदाधिकारीसँग आवश्यक जुनसुकै कागजात, विवरण वा सूचना सरल तरिकाले जुनसुकै बखत प्राप्त गर्न सक्ने ,

(ङ) सरोकारवालाहरूबाट ऐन, नियमावली र यो निर्देशन पालना भए नभएको अनुगमन गरी प्रतिवेदन पेश गर्ने ।

(५) कार्यान्वयन अधिकारीले ऐन, नियमावली र यो निर्देशन कार्यान्वयन गर्ने सिलसिलामा माग गरेको आवश्यक सूचना, जानकारी, कागजात, अभिलेख वा विवरण उपलब्ध नगराउने सम्बन्धित कोषका पदाधिकारी वा कर्मचारीलाई कारबाहीको सिफारिश गर्नु पर्नेछ र सो सिफारिश बमोजिम सम्बन्धित कोषले कारबाही गर्नु पर्नेछ । त्यसरी गरेको कारबाहीको जानकारी विभाग र वित्तीय जानकारी इकाईलाई समेत गराउनु पर्नेछ ।

(६) ऐन, नियमावली र यस निर्देशनको पालनालाई प्रभावकारी एवं परिणाममुखी बनाउनका लागि कोषले संस्थागत क्षमता अभिवृद्धिका अतिरिक्त व्यवस्थापन र कर्मचारीहरूलाई अभिमुखिकरण वा तालिमको व्यवस्था मिलाउनु पर्दछ ।

१३. मान्यताको पालना

(१) कोषले ऐन, नियमावली तथा यस निर्देशनको अनुकूल हुने गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी सम्बन्धी प्रणालीको व्यवस्थापन गर्दा सोसँग सम्बन्धित **Financial Action Task Force (FATF), FATF Style Regional Bodies (FSRB)**, अवकाशकोषसंग सम्बन्धित राष्ट्रिय वा अन्तर्राष्ट्रिय संस्थावा यस सम्बन्धमा अध्ययन अनुगमन गर्ने अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाले प्रकाशन गरेको अध्ययन तथा प्रतिवेदनलाईसमेत आधार लिनसक्रेछ ।

१४. अभिलेख व्यवस्थापन

(१) कोषले ऐनको दफा ७द.र नियमावलीको नियम १२ बमोजिम तयार भएका विवरण,सूची,जानकारी,प्रतिवेदन,अभिलेख,सूचनाहरु व्यवसायिक सम्बन्ध अन्त्य भएको वा कारोवार भएको मितिले पाँच वर्ष सम्म सुरक्षित राख्नुपर्नेछ । साथै, उपरोक्त विवरणहरु आवश्यक परेको वखत तत्काल उपलब्ध गराउन सकिने गरी विद्युतीय माध्यममा समेत अभिलेख राख्नुपर्नेछ । यसरी राखेको अभिलेख कानुनी कारवाहीको सिलसिलामा प्रमाण स्वरूप प्रयोग गर्न सकिने गरी दुरुस्त राख्नु पर्नेछ ।

(२) यस दफा बमोजिम राखिने अभिलेख एकिकृत र व्यवस्थित तवरले राख्नु पर्नेछ ।

१५. प्रतिवेदन तथा परीक्षण

(१) कोषले यो निर्देशन बमोजिम सम्पादन गरेका कार्यहरूको वार्षिक प्रतिवेदन अनुसूची-३ को ढाँचामा उक्त अवधि व्यतित भएको एक महिना भित्र विभागमा पठाउनु पर्नेछ ।

(२) कोषलेसम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी कार्यमा वित्तीय लगानी नियन्त्रण सम्बन्धी प्रचलित कानून बमोजिम भए गरेका काम कारवाहीको मूल्याङ्कन, लेखापरीक्षण लगायत अन्य संपरीक्षण गर्ने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

१६. कारवाही तथा सजाय

(१) ऐन, नियमावली तथा यस निर्देशनका व्यवस्थाको प्रभावकारी कार्यान्वयन नगर्ने कोष र त्यस्तो कोषका कर्मचारी तथा पदाधिकारीहरु लाई ऐन बमोजिम कारवाही हुनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम कारवाही गर्दा विभागले कम्तीमा पन्ध्र दिनको समय दिई ऐनको दफा ७फ. को उपदफा (५) बमोजिम स्पष्टीकरण सोध्ने ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम सोधिएको स्पष्टीकरणको जवाफ नदिएमा वा दिएको जवाफ चित्तबुझ्दो नभएमा वा ऐन, नियमावली तथा यस निर्देशनको पालना नभएको अवस्थामा उल्लघनको मात्रा र सोबाट पर्न सक्ने प्रणालीगत प्रभावको आधारमा ऐनको दफा ७फ. बमोजिम विभागले देहायको एक वा एक भन्दा बढी कारवाही गर्न सक्नेछ । जसको सामान्य आधार देहाय बमोजिम रहेको छ ।

क्र.सं.	पालना नभएको व्यवस्था	कारवाहीको प्रकार
१	ऐनको दफा ७त. बमोजिमको नीति तथा कार्यविधि नबनाएमा	१ पहिलो पटक लिखितरूपमा सचेत गराउने २. दोस्रो पटक १० लाख रुपैयाँ जरिवाना गर्ने । ३. तेस्रो पटक १० लाख रुपैयाँदेखि गाम्भिर्यताका आधारमा ५० लाख रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्ने । ४. त्यसपछि कोषको दर्ता खारेजीसम्मका कारवाही गर्ने ।

२	ऐनको दफा ७क .बमोजिम कर्मचारी तथा लगानीको पहिचान सम्बन्धी व्यवस्था कार्यान्वयन नभएमा	१ पहिलो पटक लिखितरूपमा सचेत गराउने २. दोस्रो पटक १० लाख रुपैयाँदेखि गाम्भिर्यताका आधारमा ५० लाख रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्ने । ३.तेस्रो पटक १० लाख रुपैयाँदेखि गाम्भिर्यताका आधारमा ५० लाख रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्ने । ४. त्यसपछि कोषको दर्ता खारेजीसम्मका कारवाही गर्ने ।
३	ऐनको दफा ७ख. बमोजिम उच्चपदस्थ व्यक्तिको पहिचान हुने प्रणालीको व्यवस्था नभएमा	१ पहिलो पटक लिखितरूपमा सचेत गराउने २. दोस्रो पटक १० लाख रुपैयाँजरिवाना गर्ने । ३.तेस्रो पटक १० लाख रुपैयाँदेखि गाम्भिर्यताका आधारमा ५० लाख रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्ने । ४. त्यसपछि कोषको दर्ता खारेजीसम्मका कारवाही गर्ने ।
४	ऐनको दफा ७ग. बमोजिम वास्तविक धनीको पहिचान गर्ने तथा पहिचान अद्यावधिक गर्ने व्यवस्था नभएमा	१ पहिलो पटक लिखितरूपमा सचेत गराउने २. दोस्रो पटक १० लाख रुपैयाँजरिवाना गर्ने । ३.तेस्रो पटक १० लाख रुपैयाँदेखि गाम्भिर्यताका आधारमा ५० लाख रुपैयाँसम्मजरिवाना गर्ने । ४. त्यसपछि कोषको दर्ता खारेजीसम्मका कारवाही गर्ने ।
५	ऐनको दफा ७घ. बमोजिम जोखिम व्यवस्थापन भएको नपाइएमा	१ पहिलो पटक लिखितरूपमा सचेत गराउने २. दोस्रो पटक १० लाख रुपैयाँ देखि गाम्भिर्यताका आधारमा ५० लाख रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्ने । ३.तेस्रो पटक ५० लाख रुपैयाँदेखि गाम्भिर्यताका आधारमा ५ करोड रुपैयाँसम्मजरिवाना गर्ने । ४. त्यसपछि कोषको दर्ता खारेजीसम्मका कारवाही गर्ने ।
६	ऐनको दफा ७झ. बमोजिम निरन्तर अनुगमन सम्बन्धी व्यवस्था नभएमा	१ पहिलो पटक लिखितरूपमा सचेत गराउने २. दोस्रो पटक १० लाख रुपैयाँजरिवाना गर्ने । ३.तेस्रो पटक १० लाख रुपैयाँदेखि गाम्भिर्यताका आधारमा ५० लाख रुपैयाँसम्मजरिवाना गर्ने । ४. त्यसपछि कोषको दर्ता खारेजीसम्मका कारवाही गर्ने ।
७	ऐनकोदफा७ध. बमोजिम शंकास्पद कारोबारको पहिचान गर्ने प्रणाली नभएमा	१ पहिलो पटक लिखितरूपमा सचेत गराउने २. दोस्रो पटक १० लाख रुपैयाँ देखि गाम्भिर्यताका आधारमा ५० लाख रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्ने । ३.तेस्रो पटक ५० लाख रुपैयाँदेखि गाम्भिर्यताका आधारमा ५ करोड रुपैयाँसम्मजरिवाना गर्ने । ४. त्यसपछि कोषको दर्ता खारेजीसम्मका कारवाही गर्ने ।
८	ऐनको दफा ७त. को उपदफा (३) बमोजिम कार्यान्वयन अधिकारी नियुक्त नगरेको वा व्यवसायीले निर्देशनको दफा २२ को उपदफा (२) बमोजिम कर्तव्य पूरा गरेको नपाइएमा	१ पहिलो पटक लिखितरूपमा सचेत गराउने २. दोस्रो पटक १० लाख रुपैयाँजरिवाना गर्ने । ३.तेस्रो पटक १० लाख रुपैयाँदेखि गाम्भिर्यताका आधारमा ५० लाख रुपैयाँसम्मजरिवाना गर्ने । ४. त्यसपछि कोषको दर्ता खारेजीसम्मका कारवाही गर्ने ।

९	ऐन,नियम,निर्देशनमा उल्लेख भएका अन्य विषयको पालना नभएमा	१. पहिलो पटक लिखितरूपमा सचेत गराउने २. दोस्रो पटक १० लाख रुपैयाँ जरिवाना गर्ने । ३. तेस्रो पटक १० लाख रुपैयाँदेखि गाम्भीर्यताका आधारमा ५० लाख रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्ने । ४. त्यसपछि कोषको दर्ता खारेजीसम्मका कारवाही गर्ने ।
---	--	--

(४) उपदफा (३) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि विभागले कारवाही गर्दा कोषको आर्थिक तथा सांगठनिक अवस्था, पालनाका लागि भएका प्रयास र कसूरको गाम्भीर्यता समेतको विचार गरी प्रभावकारी, आनुपातिक र निरोधात्मक हुने गरी कारवाही गर्नेछ ।

तर उल्लंघनको गाम्भीर्यताको विचार गरी ऐनको दफा ७फ. बमोजिमको कुनै वा सबै कारवाही गर्न यस दफाले बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन ।

(५) कोषलाई यस दफा बमोजिम कारवाही वा सजाय भएमा र त्यस्तो सजाय उक्त कोषको कुनै पदाधिकारी वा कर्मचारीको काम कारवाहीको कारणले भएको देखिएमा त्यस्तो पदाधिकारी वा कर्मचारीलाई सम्बन्धित कोषले प्रचलित कानून वा विनियमावली बमोजिम कारवाही गर्नु पर्नेछ ।

१७. कोषको दायित्व

यस निर्देशनमा उल्लेख नभएका तर ऐन तथा नियमावलीमा उल्लेख गरिएका विषयमा ऐन तथा नियमावली बमोजिम र यस निर्देशनमा उल्लेख गरिएका विषयमा यसै निर्देशन बमोजिम कोषले आफ्नो काम, कर्तव्य र दायित्व पूरा गर्नु गराउनु पर्नेछ ।

१८. व्याख्या गर्ने अधिकार

यस निर्देशनको व्याख्या गर्ने अधिकार विभागका महानिर्देशकमा रहनेछ ।

अनुसूची-१

(दफा ४सँग सम्बन्धित)

कर्मचारीको पहिचान तथा जाँचसँग सम्बन्धित कागजात तथा विवरण

१. कोषले आफ्ना कर्मचारीको पहिचान तथा सोको सम्पुष्टि गर्दा देहाय बमोजिम गर्नु पर्नेछ

- (क) कर्मचारी प्राकृतिक व्यक्ति भएमा ऐनको दफा ७क को उपदफा (२) तथा नियमावलीको नियम ४ बमोजिम तोकिएका कागजात समेतका आधारमा निजको नाम, ठेगाना र जन्म मिति लगायतका विवरण प्राप्त गर्ने,
- (ख) कर्मचारीको पहिचान तथा कारोवार सम्बन्धी दायित्व पूरा गर्न कर्मचारीका सम्बन्धमा आवश्यक अन्य सूचना तथा जानकारी लिने,
- (ग) विभागले तोकिएका अन्य उपाय अवलम्बन गर्ने ।

२. कर्मचारीको पहिचान गर्दा लिनुपर्ने विवरण

(१) ऐनको दफा ७क को उपदफा (२) को प्रयोजनको लागि कोषले कर्मचारीको पहिचान गर्दा देहाय बमोजिमको न्यूनतम विवरण लिनु पर्नेछ ।

(क) प्राकृतिक व्यक्तिको सम्बन्धमा:-

- (अ) पूरा नाम,
- (आ) स्थायी र हालको बसोबास वा कार्यरत निकायको पुरा ठेगाना र तत्काल सम्पर्क गर्न सकिने माध्यम सम्बन्धी विवरण,
- (इ) जन्म मिति र लिङ्ग,
- (ई) आमा बाबु वा आमा वा बाबु मध्ये कुनै एकको पुरा नाम,
- (उ) राष्ट्रियता,
- (ऊ) कर्मचारीको प्रकार बमोजिम देहाय मध्येका कुनै एक विवरण:-
  - (१) नेपाली नागरिकको हकमा नागरिकता, मतदाता परिचयपत्र, सवारीचालक अनुमतिपत्र वा राहदानी नम्बर, जारी भएको मिति, जारी भएको स्थान र बहाल रहने अवधि,
  - (२) विदेशी नागरिकको हकमा राहदानी नम्बर, जारी मिति, जारी भएको स्थान र बहाल रहने अवधि,
  - (३) राहदानी नभएका भारतीय नागरिकको हकमा भारतीय कानून बमोजिम नागरिक हो भनी लिएको प्रमाणपत्रको नम्बर, मिति, जारी गर्ने निकाय र स्थान,

३. कर्मचारीको पहिचान गर्न कागजातको जाँचवुझ गर्नु पर्ने

(१) कोषले ऐनको दफा ७ क बमोजिम कर्मचारी पहिचानको लागि जाँचवुझ गर्दा देहाय बमोजिमका सक्कल कागजात हेरी त्यसको जाँचवुझ गर्नु पर्नेछ:-

(क) प्राकृतिक व्यक्तिको सम्बन्धमा:-

- (अ) नेपाली नागरिकको हकमा नागरिकता प्रमाणपत्र वा मतदाता परिचयपत्र वा सवारी चालक अनुमतिपत्र वा राहदानी,
- (आ) विदेशी नागरिकको हकमा राहदानी,
- (इ) राहदानी नभएका भारतीय नागरिकको हकमा कानून बमोजिम भारतीय नागरिक हो भनी दिएको प्रमाण पत्र,

(उ) व्यक्तिगत स्थायी लेखा नम्बरको परिचयपत्र ।

(२) कर्मचारीको पहिचान गर्दा ऐन, नियमावलीमा भएका व्यवस्था पालना भएको सुनिश्चित गर्नु पर्नेछ ।

Suspicious Transaction Report (STR)

A. Reporting Institution :

1. Name of the Institution/Branch:

--

B. Details of Customer :

1. a. Name of the Customer:

a.

b. Suspected beneficial Owner:

b.

2. a. Permanent Address:

a.

b. Present Address:

b.

3. Profession :

4. Nationality:

5. Other business (if any):

a.

6. a. Citizen No./PP No./ other ID
No./Regd.No.

b.

b. Issue Date and Place

c.

c. Issuing Agency/Authority

a.

7. a. Father' Name:

b.

b. Mother's Name:

c. Spouse Name:

c.

d. Grand Father:

e. Chairman/MD/Proprietor:

d.

e.

8. Date of birth (Natural Person)/

9. Date of establishment(Legal Person):

--

C. Reasons for considering the transaction(s) as unusual/suspicious?

- Summary of suspicious activities
- Analysis or Examination
- Possible Linkage

D. Suspicious Activity Information/Typology:

Summarize characterization of suspicious activity/please specify the typologies (As per Act and FATF Guideline):

a. ☐	Corruption/Gratuity	e. ☐	False statement	i. ☐	Structuring
b. ☐	Cheque fraud	f. ☐	debit/credit or other card fraud	j. ☐	Mysterious Disappearance/behavior
c. ☐	Tax evasion	g. ☐	Identity Theft	k. ☐	Counterfeit instrument
d. ☐	Loan fraud	h. ☐	Terrorist Financing	L. ☐	Misuse of Position or Self

Others (Please Specify): .....

E. Has the Institution taken any action in this context? Give details.

Signature (Compliance Officer or Authorized Officer) :		
Name :		
Designation:		Date:
Phone :	Email:	Fax:

अनुसूची-३
(दफा १५ सँग सम्बन्धित)
प्रतिवेदनको ढाँचा

(क) अवकाश कोषको नाम, ठेगाना : .....
आर्थिक वर्ष : ...

(ख)विवरण

१. नीति तथा कार्यविधि जारी गरेको मिति:
२. नीति तथा कार्यविधि अद्यावधिक गरेको मिति:
३. जोखिम मूल्याङ्कन सम्पन्न गरेको मिति:
४. जोखिम मूल्याङ्कन अद्यावधिक गरेको मिति:

सि.नं.	विवरण	संख्या	कैफियत
(१)	कोषका सदस्य कर्मचारीको संख्या		
(२)	पहिचान अद्यावधिक भएका कर्मचारीको संख्या		
(३)	पहिचान अद्यावधिक हुन नसकेका कर्मचारीको संख्या		
(४)	पहिचान पूरा नभएका कारण सम्बन्ध अन्त्य गरिएका कर्मचारीको संख्या		
(५)	उच्च जोखिममा परेका कर्मचारीको संख्या		
(६)	न्यून जोखिममा परेका कर्मचारीको संख्या		
(७)	उच्च पदस्थ कर्मचारीको संख्या		
(८)	वास्तविक धनी पहिचान गरिएका कर्मचारीको संख्या		
(९)	अनुगमन गरिएको कर्मचारीको संख्या		
(१०)	शंकास्पद कारोबार प्रतिवेदनको संख्या		
(११)	क्षमता अभिवृद्धि (क) पदाधिकारी (ख) कर्मचारी (ग) संस्थागत प्रणाली		

(ग)उक्त अवधिमा गरिएका प्रमुख गतिविधि तथा चुनौती:

(घ) आगामी कार्य योजना:

विवरण पेश गर्नेको हस्ताक्षर:

नाम:
पद:
फोन :
फ्याक्स:
इमेल:
मिति :